

ORGANIZAREA ȘI ASIGURAREA SERVICIILOR DE CAMPANIE ÎN OPERAȚIILE BRIGĂZII MECANIZATE

ORGANIZING AND PROVIDING CAMPAIGN OPERATING SERVICES OF THE MECHANIZED BRIGADE

ORGANISATION ET ASSURANCE DES LOGISTIQUES DE CAMPAGNE DANS L'OPÉRATION AU NIVEAU DE LA BRIGADE MÉCANISÉE

Lt.col.drd. Romulus MUNTEANU*

În operație, realizarea sprijinului logistic necesar forțelor se realizează corespunzător următoarelor domenii funcționale ale logisticii: aprovizionarea, mișcarea și transportul, mentenanța, sprijinul medical, infrastructura, serviciile de campanie, contractarea, Sprijinul Națiunii Gazdă și domeniile conexe.

Domeniul serviciilor de campanie este, în prezent, cel mai complex domeniu al sprijinului logistic, deoarece acoperă o gamă variată de servicii, necesită cooperare între organismele militare și alte instituții, entități implicate în asigurarea acestora și solicită promptitudine din partea organelor de planificare și de conducere logistică în rezolvarea imediată a problemelor diverse care pot apărea.

During an operation, the logistic support necessary for the armed forces is realized according to the following functional areas of logistics: supply, movement and transportation, maintenance, medical support, infrastructure, campaign services, contracting, Host Nation Support and related fields.

The field of campaign services is currently the most complex area of logistical support as it covers a wide range of services, it requires cooperation between military bodies and various institutions, entities involved in their ensuring, and it prompts logistics planning and leadership promptness in solving immediate problems that may arise.

Dans le cadre de l'opération, le support logistique nécessaire aux forces militaires est réalisé dans les domaines fonctionnels de logistique suivants: approvisionnement, déplacements et transport, maintenance, assistance médicale, infrastructure, logistiques de campagne, engagement contractuel, soutien du pays hôte et les domaines connexes.

Le domaine des logistiques de campagne est actuellement le domaine le plus complexe du support logistique, car il couvre un large éventail de services, nécessite une coopération entre les organismes militaires et de diverses institutions, des entités impliquées dans leur assurance, et exige rapidité de la part des organes de direction et de planification logistique pour la résolution au plus brefs délais de divers problèmes qui pourraient surgir.

Cuvinte-cheie: operație; asigurare; sprijin logistic; servicii de campanie.

Keywords: operation; ensuring; logistic support; campaign services.

Mots-clés: opération; assurance; support logistique; logistiques de campagne.

Conform definiției oferite de *Dicționarul explicativ al limbii române*, acțiunea de „a organiza” are scopul de „a face ca un grup social, o instituție etc. să funcționeze sau să acționeze organic (repartizând însărcinările și coordonându-le conform unui plan adecvat); a stabili și a coordona mijloacele tehnice, economice, administrative, astfel încât să permită executarea în condiții optime a unui proces”¹.

În accepțiunea militară a termenului, organizarea sprijinului logistic presupune transmiterea misiunilor la subordonați și realizarea măsurilor care să ducă la îndeplinirea prevederilor din planul de sprijin logistic. Acest proces de organizare se desfășoară, de regulă, după validarea planului de sprijin logistic, dar, când timpul scurt avut la dispoziție impune, anumite măsuri de organizare se pot adopta în paralel cu derularea procesului de planificare a sprijinului logistic².

Din perspectiva asigurării serviciilor de campanie, „organizarea ... presupune acțiunile

**Batalionul 22 Transport „Dâmbovița”,
Târgoviște*
e-mail: romulusmunteanu@yahoo.com

întreprinse în vederea folosirii eficiente a resurselor specifice, determinarea, enumerarea și gruparea activităților pentru îndeplinirea obiectivelor pe fiecare serviciu de campanie, altfel spus, corelarea eforturilor organelor de sprijin logistic pentru îndeplinirea scopului propus²³.

Pornind de la definițiile mai sus-menționate, sunt de părere că *organizarea*, din punctul de vedere al asigurării serviciilor de campanie, are în vedere activitățile desfășurate de structurile de conducere pentru identificarea, stabilirea și repartizarea sarcinilor specifice fiecărui serviciu de campanie către structurile de execuție, astfel încât acțiunile acestora să sprijine în cel mai eficient mod îndeplinirea misiunilor unei structuri de tip brigadă mecanizată în operație.

Organizarea sprijinului logistic și, implicit, a serviciilor de campanie, la nivelul brigăzii mecanizate, se realizează pe baza Ordinului de Sprijin Logistic/Anexei de sprijin logistic la Ordinul de Operație al eșalonului superior, iar asigurarea se execută de către forțele de logistică din compunerea brigăzii, pe baza deciziei comandantului⁴.

Prin asigurarea oportună și fără sincope a serviciilor de campanie, structurile de sprijin logistic ale brigăzii mecanizate contribuie semnificativ la asigurarea condițiilor necesare structurilor luptătoare pentru îndeplinirea misiunilor încredințate.

Ca și concepție generală de realizare a sprijinului logistic în *operațiile conduse de NATO*, în timp ce fiecare națiune își asumă responsabilitatea pentru asigurarea sprijinului logistic necesar forțelor proprii, de regulă, la operații desfășurate în afara teritoriului național, serviciile de campanie pot fi asigurate atât prin forțe proprii (cu sprijinul operatorilor economici și al contractorilor internaționali disponibili în zona de desfășurare a operației), cât și cu sprijin multinațional. Sprijinul multinațional poate fi asigurat prin națiunea lider, prin națiunea cu rol specializat, prin acorduri de sprijin reciproc/de cooperare între națiunile participante sau prin Sprijinul Națiunii Gazdă, acolo unde aceste opțiuni sunt disponibile și sunt considerate mai avantajoase⁵. Sprijinul Națiunii Gazdă și al contractorilor se asigură cu precădere în zonele din spate ale ariei de operații, în afara zonelor în care militarii proprii se găsesc la contact.

Pentru desfășurarea *operațiilor ofensive*, asigurarea serviciilor de campanie se face pe baza nevoilor de sprijin anticipate ale fiecărei structuri

subordonate. Serviciile de campanie vor fi integrate în schema de manevră a brigăzii mecanizate, pentru a asigura sincronizarea operațiilor și pentru a evita interferarea cu acțiunile de manevră probabile sau planificate.

Activitățile specifice, desfășurate pentru asigurarea serviciilor de campanie, vor avea loc, pe cât posibil, în locații ascunse, mascate (natural sau artificial). Vor fi planificate puncte de decizie (trigere) pentru activarea sau dezactivarea punctelor de colectare, pe baza mișcărilor sau acțiunilor planificate de către brigada mecanizată. Pentru asigurarea promptă a serviciilor de campanie, personalul implicat va cunoaște în permanență misiunile și locațiile de dispunere ale structurilor/subunităților și mijloacelor tehnice care asigură aceste servicii. Pot fi utilizate echipamente specifice altor arme (geniu sau CBRN) pentru substituirea echipamentelor necesare asigurării unor servicii de campanie (îmbăiere, spălarea lenjeriei etc.), în vederea reducerii amprentei logistice la teren a structurilor participante la operație. Pe timpul executării operațiilor ofensive, o parte dintre serviciile de campanie sunt temporar suspendate, acestea asigurându-se pe perioada pregătirii sau după finalizarea operației. Excepție fac serviciile funerare, cărora li se acordă o atenție deosebită, ca urmare a pierderilor mai mari, estimate pentru acest tip de operație.

Pe timpul desfășurării *operațiilor de apărare*, se va evita stabilirea unor paternuri (modele) de sprijin logistic (prin planificarea activităților, desfășurate în zile diferite, la ore diferite), pentru a reduce vulnerabilitatea structurilor logistice la acțiunile inamicului. De asemenea, activitățile logistice de rutină vor fi planificate pentru a se desfășura pe timpul nopții sau pe timpul perioadelor cu vizibilitate redusă.

Structurile logistice se vor dispune în aria de operații, în locații poziționate cât mai în spate posibil, dar la o distanță care să permită asigurarea unui sprijin oportun unităților de manevră. Se va evita, de asemenea, dispunerea acestora în culoarele de zbor ale aviației inamice, în zone vulnerabile atacului artileriei sau al CBRN. Pentru aceasta, este necesară coordonarea modulului S-4 Logistică cu modulele S-2 Informații și S-3 Operații, care controlează manevra, pentru ca manevra logistică să fie integrată în planurile de manevră ale brigăzii.

Periodic, în general, la fiecare 72 de ore, în baza nivelului de amenințare cunoscut, se impune mutarea structurilor care asigură serviciile de campanie, pentru a reduce vulnerabilitatea lor la detecție. Se va maximiza utilizarea acoperirilor, a mascărilor naturale, dispersarea și protecția oferite de teren (copaci, șanțuri, alte forme naturale de camuflaj). De asemenea, militarii din structurile de logistică sau contractorii nu vor discuta cu localnicii despre mișcările viitoare ale structurilor de logistică.

În vederea asigurării serviciilor de campanie necesare desfășurării operației de apărare, se impune cooperarea cu structurile de geniu pentru logistică, pentru pregătirea locațiilor de dispunere a structurilor de hrănire, de îmbăiere și de spălare a lenjeriei (canale de scurgere, de evacuare a apei menajere, platforme betonate pentru amplasarea echipamentelor de logistică etc.) și pentru asigurarea cu apă (săparea puțurilor).

În cazul *operațiilor de stabilitate*, în faza inițială sunt utilizate, la scară largă, serviciile de campanie, asigurate de către structurile militare. Ulterior, amprenta structurilor de logistică militare se reduce, în funcție de posibilitățile oferite de zona în care se desfășoară operația, serviciile de campanie tranzitând către contractorii civili sau către Sprijinul Națiunii Gazdă (*Host Nation Support – HNS*). Pe timpul acestor operații, pot apărea cerințe de sprijin întrunit, multinațional sau interagenții. Ca o particularitate, se va avea în vedere faptul că asistența logistică acordată unei părți poate afecta relațiile cu celelalte părți implicate.

În *operațiile de sprijin*, la fel ca în cele de stabilitate, la începutul operației sunt utilizate, cu preponderență, serviciile de campanie asigurate de structurile militare specializate. Tranziția asigurării acestor servicii de către contractorii civili depinde de perioada de desfășurare a operației. Pe timpul acestor operații, pot apărea cerințe de sprijin logistic la nivel întrunit sau interagenții.

În *operațiile multinaționale*, acțiunile logisticii pentru asigurarea serviciilor de campanie necesare forțelor combatante, precum și a celor de sprijin de luptă vizează acțiuni, cum ar fi contractarea pe plan local sau Sprijinul Națiunii Gazdă. Se urmărește, astfel, reducerea costurilor impuse de deplasarea în teatrele de operații a personalului sau a unor operatori economici specializați din țările

de origine ale structurilor participante la operație, prin recrutarea, pe plan local, a forței de muncă, capabilă să asigure anumite servicii de campanie⁶.

În cadrul operațiilor desfășurate în context aliat, NATO și națiunile participante răspund de asigurarea serviciilor de campanie pentru sprijinul operațiilor. Această responsabilitate colectivă trebuie să încurajeze stabilirea și folosirea în comun a capacităților și a resurselor logistice pe bază de cooperare, în scopul sprijinirii eficiente a forței multinaționale. Cu toate acestea, fiecare națiune în parte are, în ultimă instanță, responsabilitatea asigurării resurselor logistice pentru forțele proprii.

În ceea ce privește asigurarea serviciilor de campanie în operațiile multinaționale de stabilitate și de sprijin, conduse de Alianță, națiunile membre și NATO (datorită responsabilităților comune) au căzut de acord ca aceasta să facă fie individual, fie prin memorandumuri acorduri tehnice sau înțelegeri mutuale.

În funcție de tipul de operație la care participă brigada mecanizată și de alți factori care pot influența asigurarea serviciilor de campanie (condițiile de climă, de mediu în care se desfășoară operația), unele dintre servicii pot căpăta o importanță mai mare, în raport cu celelalte. De exemplu, în situația desfășurării unor operații într-un mediu cu climă deșertică, asigurarea facilităților de îmbăiere a militarilor sau a celor de spălare a echipamentului individual poate deveni prioritară pentru comandantul forței.

Cu toate acestea, deși teoreticienii militari au încercat o ierarhizare a serviciilor de campanie, experiența acumulată în operațiile desfășurate de structurile Armatei României în afara teritoriului național a arătat faptul că aceste servicii nu pot fi ierarhizate din punctul de vedere al importanței, fiecare dintre ele având importanța cuvenită în menținerea unui moral ridicat al trupelor.

În cele ce urmează, vom prezenta câteva aspecte teoretice, care reglementează modalitatea în care se organizează și se asigură o parte dintre serviciile de campanie în operație.

Hrănirea efectivelor

Ca parte componentă a serviciilor de campanie, hrănirea efectivelor în cantitatea și la standardele de calitate prevăzute de instrucțiuni influențează în mod direct starea de sănătate a militarilor și

contribuie la menținerea unui moral ridicat al acestora.

Atât la nivelul brigăzii mecanizate, cât și la nivelul fiecărui batalion din organica acesteia, organizarea hrănirii efectivelor este atributul șefului modulului logistic și al ofițerului specialist responsabil cu hrănirea efectivelor.

Pe timpul desfășurării operațiilor, pentru organizarea hrănirii personalului brigăzii mecanizate, se va ține seama de următoarele: gradul de asigurare a stocurilor de produse agroalimentare existente la nivelul structurilor și posibilitatea completării acestora; rolul, locul și misiunile unităților care intră în compunerea brigăzii mecanizate; posibilitatea adaptării regimului de hrănire la specificul situației tactice; mijloacele de preparare a hranei existente și posibilitățile de aprovizionare; posibilitățile de folosire a mijloacelor mecanizate; raționalizarea consumului, în situația limitării sau dispunerii resurselor la distanțe mari; posibilitățile de asigurare a apei potabile, necesară pentru prepararea hranei; posibilitățile limitate de asigurare a hrănirii personalului care duce acțiuni de luptă izolate; posibilitățile de transport al hranei preparate, astfel încât aceasta să poată ajunge la timp și în condiții igienico-sanitare la militari.

Referitor la procesul de organizare a hrănirii efectivelor, acesta constă în: stabilirea regimului de hrănire, în funcție de misiune și de efort; întocmirea meniurilor și a tabelului de repartitie a produselor agroalimentare; organizarea depozitării, distribuției și prelucrării produselor agroalimentare; organizarea preparării hranei; transportul și distribuția hranei la luptători; organizarea servirii hranei.

În funcție de situația tactică în care se află unitățile și subunitățile brigăzii mecanizate, comandantul brigăzii mecanizate, la propunerea șefului modulului logistic, stabilește unul dintre următoarele regimuri de hrănire, cu trei mese, în timp de 24 de ore: regim de hrănire normal, cu hrană caldă (atunci când există posibilitatea preparării termice a produselor agroalimentare, pentru cele trei mese zilnice), regim de hrănire de luptă, cu rații individuale (atunci când se desfășoară acțiuni de luptă) și regim de hrănire cu hrană rece, atunci când nu se poate asigura hrană caldă.

Hrănirea efectivelor se realizează cu respectarea plafoanelor calorice și valorice, în funcție de normele de hrană, prevăzute pentru fiecare categorie de militari în parte. Alimentele asigurate

prin normele de hrană la care au dreptul militarii se acordă gratuit.

În situațiile în care anumite unități sau subunități execută misiuni izolate, comandantul structurii respective, în funcție de situația concretă, poate schimba regimul de hrănire a militarilor, pe care îl comandă.

Pentru unitățile și subunitățile brigăzii mecanizate care intră în compunerea forței de angajare imediată și a forței de sprijin, hrănirea militarilor se realizează diferit, pe timpul pregătirii și desfășurării acțiunilor militare. În perioada de pregătire a operației, această activitate se realizează în regim de hrană caldă, iar în perioada de ducere a operației, în regim de rație de luptă.

Pentru unitățile din forțele din eșalonul I și pentru unitatea (subunitățile) de sprijin logistic, hrănirea se poate executa pe timpul atât al pregătirii, cât și al ducerii operației, în regim de hrană caldă, pentru toate cele trei mese.

Hrănirea răniților și a bolnavilor, spitalizați în cadrul raioanelor de dispunere a facilităților medicale de tratament, se execută cu respectarea dietelor prescrise de către medic, fără a depăși cantitățile de alimente prevăzute de norme.

Asigurarea cu apă a trupelor

Organizarea asigurării cu apă a trupelor este un proces complex, care solicită expertiză de specialitate, din cel puțin trei domenii distincte (geniu, medical, logistică). La nivelul brigăzii mecanizate, organizarea acestui proces complex presupune implicarea a trei factori de decizie din cadrul comandamentului brigăzii: ofițerul specialist pe linie de geniu, pentru forarea puțurilor de apă, pentru aducerea la suprafață a apei și pentru purificarea acesteia; medicul șef, pentru avizul de potabilitate a apei și șeful logisticii, pentru depozitarea, transportul și distribuția apei la unitățile și subunitățile din organica mării unități⁷.

În vederea organizării asigurării cu apă a forțelor pe timpul desfășurării operațiilor, la nivelul structurilor specializate din organica brigăzii mecanizate se întreprind următoarele măsuri: se evaluează existența facilităților de alimentare cu apă din surse publice sau private; se recunosc și se evaluează alte surse de apă, până acum nedescoperite, pentru extragerea apei atât din surse de suprafață, cât și de adâncime; se examinează calitatea apei și se decide dacă apa este potabilă sau

necesită purificare; se purifică și se potabilizează apa, cu ajutorul instalației de purificare a apei; se stabilește dacă apa este potabilă, în urma procesului de purificare; se depozitează apa purificată; se transportă și se distribuie apa la unitățile din organica brigăzii mecanizate.

Sursele folosite pentru asigurarea cu apă a forțelor în operație sunt următoarele: sursele amenajate existente (rețele de apă, fântâni, captări subterane); sursele de suprafață (râuri, fluvii, iazuri, bălți, lacuri, mări); sursele de apă subterane; precipitațiile atmosferice (ploi, zăpezi și gheața de la suprafața solului sau din subteran).

Aprovizionarea cu apă se face, preferabil, din sistemul public de alimentare cu apă sau din surse locale. Atunci când, în zona de desfășurare a acțiunilor militare, aceste surse lipsesc sau când, pe timpul desfășurării operațiilor, se întrerupe aprovizionarea cu apă prin sistemul public de alimentare, forțele de geniu pentru logistică trebuie să fie în măsură să satisfacă necesitățile de apă potabilă și de apă menajeră, pentru menținerea capacității operaționale, prin alimentarea de urgență cu apă, din resursele proprii⁸.

Specialiștii din domeniul genului pentru logistică joacă un rol major în obținerea și în purificarea apei, contribuind în mod direct la completarea deficitului de apă, înregistrat la nivelul brigăzii mecanizate.

În această situație, se au în vedere, în primă fază, sursele subterane disponibile, deoarece necesită un proces minim de purificare sau asigură în mod direct apă potabilă. Apa din aceste surse subterane se obține prin forarea, până la pânza freatică, a unor puțuri de apă. Puțurile vor fi, de regulă, forate de către grupa de foraj din compania geniu, aflată în structura batalionului de geniu al diviziei, în zona de dispunere a unităților brigăzii mecanizate, la solicitarea acestora.

Dacă sursele subterane lipsesc, aprovizionarea de urgență cu apă se face de către structurile specializate din organica batalioanelor brigăzii sau din organica eșalonului superior, folosind alte surse ca: apa de suprafață, apa din precipitații sau chiar apele uzate, acestea din urmă numai pentru obținerea apei tehnologice.

Pentru asigurarea apei potabile, sursele de suprafață se vor exploata limitat și vor funcționa până la darea în exploatare a apei din sursele subterane; aceste surse se vor folosi însă cu prioritate

în vederea procurării apei pentru nevoi tehnice, de decontaminare și pentru stingerea incendiilor⁹.

Apa potabilă trebuie să îndeplinească standardele de calitate, stabilite pentru apa din sistemul public de alimentare cu apă. În situații de urgență, trebuie să se asigure o cantitate minimă de 5 - 7 litri pe zi, de persoană, pentru o perioadă de până la șapte zile.

Informațiile necesare referitoare la existența, la disponibilitatea, la locația și la tipul surselor de apă (dezvoltate – rețele de aprovizionare cu apă publice și private – sau nedezvoltate – izvoare, apă subterană, surse de apă dulce, sărată, de suprafață) sunt obținute de subunitățile de cercetare de geniu din organica companiei geniu luptă a brigăzii sau din organica companiilor sprijin ale forțelor luptătoare ale brigăzii, iar detaliile referitoare la cantitatea de apă care poate fi furnizată, la debitul, la facilitățile de captare, de extragere, de depozitare și de distribuție, de transport și de asigurare a apei sunt stabilite de structurile specializate (geniu pentru logistică, logistică, medical) din cadrul mării unități¹⁰.

Verificarea calității apei se execută atât cu mijloacele de verificare, existente la nivelul structurilor specializate, cât și în laboratoarele specializate, prin analizele efectuate pe probele de apă, recoltate zilnic, prin serviciul medical. Apa se dă în consum numai după verificarea din punctul de vedere al contaminării chimice, bacteriologice și radiologice (CBR) și după obținerea avizului medical de la medicul șef al unității/mării unități beneficiare¹¹. Determinarea calității apei din punctul de vedere al contaminării acesteia se realizează în urma verificării CBR, efectuată de structurile specializate din organica unităților brigăzii mecanizate.

Pe timpul desfășurării operațiilor, pentru depozitarea apei se pot folosi și alte capacități de stocare disponibile în zona de responsabilitate logistică a brigăzii sau se pot executa, cu sprijinul structurilor de geniu pentru logistică, bazine în pământ, care se căptușesc și se acoperă corespunzător, capacitățile acestor bazine determinându-se conform nevoilor de depozitare.

Privită din perspectiva organelor de logistică ale unităților din compunerea brigăzii mecanizate, nevoile de asigurare cu apă au în vedere apa necesară pentru prepararea hranei militarilor, pentru băut, pentru igienă personală, pentru

nevoile serviciului medical, dar și pentru nevoile menajere, cum ar fi: spălarea veselei, a lenjeriei sau pentru nevoile tehnice (completarea plinurilor de lichid în instalațiile de răcire ale tehnicii). Toate aceste nevoi implică un consum de apă major și ne arată că asigurarea cu apă este esențială în special pentru satisfacerea necesităților individuale ale militarilor.

Apa pentru consum și pentru prepararea hranei se va asigura din sursele autorizate de organele sanitare militare și teritoriale, cu respectarea standardelor de potabilitate.

La nivelul brigăzii mecanizate, persoana responsabilă, în mod direct, de organizarea efectuării testelor de omologare a calității apei destinate consumului, obținută din surse de suprafață sau de adâncime, cu atribuții de monitorizare permanentă a calității ei și de interpretare a rezultatelor testelor efectuate, este medicul șef al mării unități. Pentru aprobarea distribuirii apei necesare asigurării hrănirii efectivelor, serviciilor funerare, îmbăierii efectivelor și spălării lenjeriei, structura de logistică va coopera și se va coordona cu specialiștii în medicină preventivă.

Prepararea și distribuirea la timp și în condiții igienico-sanitare a hranei la militari depind de modul în care se realizează asigurarea cu apă potabilă a brigăzii mecanizate.

De asemenea, activitatea de îmbăiere a efectivelor și de spălare a lenjeriei este influențată în mod direct de existența surselor de aprovizionare cu apă și de cantitatea de apă care se poate asigura brigăzii mecanizate.

Îmbăierea efectivelor

Îmbăierea efectivelor din compunerea unităților și subunităților brigăzii mecanizate se execută, de regulă, în raport cu situația tactică în care se găsesc structurile respective. De regulă, îmbăierea militarilor se execută la două zile, iar dacă situația nu permite, săptămânal, în facilități permanente sau mobile, special destinate.

În prezent, în organica brigăzii mecanizate nu sunt prevăzute structuri specializate care să asigure îmbăierea efectivelor mării unități. Instrucțiunile de specialitate în vigoare precizează că îmbăierea efectivelor se organizează și se execută, de regulă, prin forțe proprii, fiind însă specificat faptul că, în situația în care acest lucru nu este posibil, unitățile pot încheia contracte cu operatorii economici din

zona de desfășurare a acțiunilor militare, care au ca obiect de activitate aceste servicii.

În cazuri deosebite, când situația tactică sau timpul avut la dispoziție nu permite îmbăierea militarilor prin una dintre modalitățile prezentate anterior, se pot utiliza și instalațiile de duș și de dezinfecție, montate pe autospecialele de decontaminare din dotarea subunităților de protecție CBRN.

Pe timpul executării recunoașterilor de logistică, personalul de specialitate participant la activitate va identifica posibilitățile de îmbăiere disponibile în zona de responsabilitate logistică a brigăzii mecanizate, în vederea repartizării acestora structurilor din subordine, prin ordinul de sprijin logistic.

Selectarea locului de dispunere a facilităților pentru îmbăierea militarilor sau pentru spălarea lenjeriei și curățatul echipamentului se face ținând cont de numărul de militari care vor beneficia de aceste servicii, de locațiile disponibile și de constrângerile de timp. Locația de dispunere trebuie să fie cât mai aproape de structurile sprijinite, terenul să fie ușor înclinat (pentru a facilita evacuarea apei reziduale), să fie în apropierea unei surse de apă curată și în apropierea unor căi de comunicație și să asigure posibilități naturale de acoperire și de mascare. De asemenea, pentru a nu contamina pânza freatică de suprafață, evacuarea apelor menajere trebuie să se facă printr-un șanț săpat sau folosind un sistem de evacuare disponibil în zonă.

Dacă apa disponibilă în zonă nu este potabilă, pentru îmbăiere și pentru spălat se poate folosi și apă nepotabilă, fără impurități și dezinfectată în prealabil cu clor.

Pentru păstrarea unei igiene corespunzătoare și pentru a evita apariția bolilor, după efectuarea îmbăierii efectivelor este necesară schimbarea lenjeriei.

Spălarea lenjeriei și curățatul echipamentului

Spălarea lenjeriei și a echipamentului individual sunt servicii esențiale în menținerea moralului ridicat și a unui nivel corespunzător de igienă personală pentru militari. Schimbarea lenjeriei militarilor se execută, de regulă, la două zile, iar dacă acest lucru nu este posibil, la cel mult șapte zile.

Ca și în cazul îmbăierii efectivelor, deși spălarea lenjeriei și curățatul echipamentului pot

fi asigurate prin forțe proprii, la nivelul unităților din brigada mecanizată nu sunt prevăzute structuri organice specializate în asigurarea acestor servicii. În situația în care nu se pot realiza prin forțe proprii, este menționată și posibilitatea încheierii unor contracte cu operatori economici (spălătorii și curățătorii) din zona de desfășurare a acțiunilor militare, care au ca obiect de activitate aceste servicii.

O altă modalitate prin care se poate organiza asigurarea acestor servicii la nivelul brigăzii mecanizate este instalarea în raioanele de dispunere a unităților din subordinea brigăzii, atunci când situația permite, a spălătoriei din organica batalionului de sprijin al diviziei. Instalarea acestei spălătorii presupune existența acoperirilor naturale ale terenului care să ofere condiții bune de mascare și a surselor de apă curgătoare, cu un debit suficient de puternic pentru a permite funcționarea acesteia în bune condiții. Spălătoria va funcționa după un program întocmit de modulul logistic și aprobat de către șeful de stat major al brigăzii.

Când situația impune, ca o variantă la soluțiile menționate anterior, se pot amenaja spălătorii improvizate, spălarea lenjeriei putând fi executată cu personal pus la dispoziție de organele administrației publice locale, din zona de responsabilitate a brigăzii mecanizate.

În situații deosebite, cu aprobarea comandantului, se poate executa spălarea lenjeriei cu ajutorul autospecialelor pentru decontaminarea echipamentului, existente la compania CBRN a brigăzii mecanizate¹².

Spălarea lenjeriei militarilor bolnavi sau răniți se execută prin grija structurilor medicale în care sunt spitalizați, la spălătoriile de care aceste structuri dispun. Atunci când structurile medicale nu au în dotare astfel de spălătorii, spălarea lenjeriei se realizează la structurile medicale de la nivelul superior sau la spălătoriile civile din zona de dispunere.

Ca o regulă generală, atunci când intensitatea activităților militare este redusă, aceste servicii pot fi asigurate foarte ușor de contractorii locali disponibili în zona de desfășurare a operației. În situația în care intensitatea activităților militare este crescută, de regulă, serviciile de spălare sunt asigurate la contactul cu adversarul prin forțe proprii sau de către structuri militare specializate, iar pentru unitățile din eșalonul al doilea, de către operatori economici specializați, prin contractare.

Serviciile poștale și de curierat

În funcție de teritoriul pe care se desfășoară operația (pe teritoriul național sau în afara acestuia) și de tipul de operație la care participă brigada mecanizată, modalitatea de asigurare a serviciilor poștale și de curierat are anumite particularități. La modul general, serviciile poștale și de curierat se organizează prin intermediul societății naționale de poștă, al agențiilor private, a *națiunii lider* (Lead Nation) sau al *națiunii cu rol specializat* (Role Specialist Nation), în situația în care s-a desemnat un stat pentru a furniza acest serviciu sau când acest serviciu este inclus pe lista celor oferite de către un alt stat cu care România a încheiat, în prealabil, un acord tehnic privind sprijinul în teatru.

În baza *Convenției privind asigurarea cu servicii poștale a unităților militare pe timp de pace, în situații de criză și la război*, încheiată între Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, aprobată prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M-61, din 02.06.2009, pregătirea sistemului poștal național pentru apărare se asigură prin Serviciul Asigurarea Continuității Comunicațiilor Poștale și se materializează prin Planul de Mobilizare al Companiei Naționale Poșta Română SA.

În operațiile desfășurate pe teritoriul național, pentru asigurarea serviciilor poștale, unitățile militare se înscriu în evidența subunităților poștale, pe bază de cerere. Prin această cerere, structurile semnalează prezența în zonă, putând solicita și deschiderea unei căsuțe poștale. La centrele regionale de tranzit, la oficiile județene poștale și la direcțiile regionale de poștă se păstrează și se actualizează de către șeful subunității poștale respective o evidență a unităților militare din zonele acestora de responsabilitate, cu respectarea măsurilor de confidențialitate.

În condițiile instituirii stării de asediu, de urgență și de război, trimiterile poștale pe care sunt înscrise numai indicativele unităților militare, fără precizarea localităților, sunt cartate, cu sprijinul structurilor de poștă militară, la nivelul Centrului Național de Tranzit Brașov, și sunt redirecționate în rețeaua poștală națională în vederea redistribuirii, în conformitate cu dislocările precizate.

La declararea stării de criză, pe timp de război, subunitățile Companiei Naționale Poșta Română SA vor permite instalarea și funcționarea

formațiunilor de poștă militară în spațiile deținute de acestea. În cazul evacuării instituțiilor din zonele de operații, sediile oficiilor poștale vor fi preluate, pe bază de proces-verbal de predare primire, de către formațiunile de poștă militară care operează în zona respectivă.

La dislocarea în teatrele de operație de pe teritoriul altor state, asigurarea cu servicii poștale a unităților militare și a personalului acestora se face astfel: din țară, corespondența se transportă, prin grija Companiei Naționale Poșta Română SA, până la cel mai apropiat punct de deservire al administrației poștale cu care Poșta Română are relații comerciale; din acest punct, transferul trimiterilor poștale se face conform înțelegerii dintre unitatea militară și administrația poștală din acea țară, după înscrierea, în prealabil, a unității militare dislocate la cel mai apropiat punct de lucru din rețeaua poștală a țării respective. Compania Națională Poșta Română SA va asigura verificarea antiteroristă a acestor trimiteri poștale.

Asigurarea serviciilor poștale se face prin rețeaua de subunități poștale, precum și de către poștașii militari sau persoanele împuternicite din unitățile militare. Poștașii militari asigură primirea la/de la subunitățile poștale, unde fiecare unitate militară s-a înscris pentru a fi deservită.

În sistemul NATO, la nivelul comandamentului forței, de regulă, se organizează o structură, care are rolul de a coordona, în mod deosebit, serviciile poștale și de curierat.

Fiecare națiune este responsabilă de organizarea și de controlul propriului sistem militar de asigurare a serviciilor poștale și de curierat. Pentru asigurarea serviciilor de curierat, printre alte responsabilități specifice, națiunile sunt responsabile pentru asigurarea măsurilor de securitate care să prevină accesul terorist la corespondență, prin verificări de securitate, prin procesarea fizică a itemilor prin scanare, pentru a detecta agenți chimici, biologici, substanțe explozive sau dispozitive improvizate, și prin asigurarea carantinei itemilor suspecți.

Pentru a îndeplini cerințele de securitate și pentru a asigura facilitățile adecvate, s-a convenit ca sistemul poștal militar și de curierat al unui stat membru care acționează pe teritoriul unui alt stat membru să beneficieze de o serie de facilități, cum ar fi stabilirea și operarea unor oficii poștale militare.

Unitățile sau detașamentele care nu au propriul oficiu poștal al forțelor vor fi deservite de oficiul

poștal al forțelor, operat de națiunea responsabilă pentru asigurarea serviciilor în localitatea/ zona de dispunere a acelor structuri.

Responsabilul cu serviciile poștale din organizația care administrează zona respectivă răspunde de pregătirea aranjamentelor necesare în acest sens. Pe bază de reciprocitate, personalul forțelor NATO beneficiază, din partea oficiului poștal al forțelor, de aceleași privilegii pe care le are personalul forțelor armate ale națiunii care operează acest oficiu.

Punctele de transfer pentru corespondența transmisă între forțele armate și autoritățile poștale civile vor fi stabilite în urma discuțiilor, pe bază de acorduri între părțile implicate.

Fiecare națiune implicată va asigura mijloacele pe care le consideră necesare pentru transportul corespondenței. Totuși, oricând situația impune folosirea în comun de către națiunile NATO a unor mijloace de transport limitate, aceasta se va realiza în mod echitabil.

În operațiile desfășurate sub egida ONU și sub comanda ONU, serviciul poștal și de curierat poate fi asigurat pe bază de HNS, prin intermediul serviciului poștal existent în țara de desfășurare a acțiunilor militare. Corespondența sosită în țară pentru militarii care încadrează contingentul propriu se livrează gratuit, beneficiu asigurat de către autoritățile poștale naționale.

În vederea creșterii sau menținerii moralului trupelor, se va depune orice efort pentru asigurarea livrării corespondenței personale a militarilor din subordine. Sistemul logistic al brigăzii poate asigura serviciile poștale pentru unitățile angajate, prin intermediul lanțului de aprovizionare. Rețeaua de livrare trebuie să mențină, prin activități poștale și de curierat zilnice, legătura dintre comandamentul brigăzii mecanizate și unitățile din subordine.

Serviciile funerare

Având în vedere participarea armatei noastre, în ultimii ani, la tot mai multe misiuni internaționale și cunoscând faptul că această participare a presupus și înregistrarea unor pierderi de vieți omenești din rândul militarilor români, asigurarea serviciilor funerare a căpătat o importanță tot mai mare, prin influența pe care o are asupra moralului trupelor și asupra opiniei publice.

Conform legislației naționale în vigoare, în operațiile întrunite, serviciile funerare sunt în

responsabilitatea națională și presupun „înhumarea militarilor decedați în zona de desfășurare a operațiilor, după evacuarea acestora de pe câmpul de luptă de către echipe aparținând formațiunilor necombatante, [...] cu asigurarea asistenței religioase corespunzătoare confesiunii de care aparțin, după ce au fost adunați, identificați și înregistrați”¹³.

Formalitățile, în caz de deces, reprezintă responsabilitate națională, iar fiecare națiune trebuie să aibă propriile instrucțiuni specifice pe această linie. În general, serviciile de evidență a mormintelor includ toate etapele, începând cu procesul de căutare și de recuperare a rămășițelor persoanelor decedate, până la înmormântarea de urgență pe câmpul de luptă sau returnarea acestora rudelor apropiate.

Responsabilitățile pe linia evidenței mormintelor încep cu unitatea în care are loc decesul militarului. Unitățile își vor recupera propriile persoane decedate și le vor evacua la punctul cel mai apropiat de colectare și de evidență a mormintelor. Situațiile de urgențe tactice pot impune proceduri urgente, în acest sens¹⁴.

Înhumarea militarilor din forțele proprii sau din cele ale inamicului, decedați în zona de desfășurare a operației, se execută potrivit reglementărilor în vigoare, cu asigurarea, atunci când este posibil, a asistenței religioase corespunzătoare confesiunii de care aparțin, după ce au fost adunați de personalul destinat de către comandantul unității, identificați și înregistrați.

Militarii decedați care fac parte din armatele aliate care acționează pe teritoriul țării noastre, cu aprobarea eșalonului superior, în funcție de situație, se predau reprezentanților acestora sau sunt înhumați prin grija comandantului unității, ținându-se și evidența lor.

Militarii decedați din rândul forțelor armate ale inamicului se identifică, se înscriu într-o evidență separată, întocmită de marea unitate în fâșia căreia au fost găsiți și sunt înhumați în locuri separate, individual, cu excepția cazurilor de forță majoră, care impun un loc de înhumare colectiv¹⁵.

Evacuarea decedaților din zona de operații a brigăzii mecanizate spre locul de proveniență a acestora se va face pe circuite de transport special destinate în acest sens. Transportul decedaților din zona de adunare spre cimitirele constituite se va face cu alte autovehicule decât cele sanitare.

Locurile în care se înhumează militarii decedați sunt trecute pe hărți sau în planuri și se marchează cu semne vizibile. Hărțile sau planurile respective intră în arhiva brigăzii mecanizate care a efectuat înhumarea.

Morții contaminați care provin din zona de operații a brigăzii mecanizate vor fi evacuați sau înhumați temporar, cu acordul autorităților locale, iar locul de înhumare temporară a acestora va fi indicat pe o hartă specială.

Lucrurile personale ale militarilor decedați și care au fost identificați sunt expediate, prin canalele normale de sprijin logistic, familiilor acestora sau, în cazul militarilor decedați care au aparținut inamicului, autorităților naționale abilitate.

Conform doctrinei logistice NATO pentru forțele terestre, organizarea acestui serviciu presupune ca fiecare națiune să aibă instrucțiuni specifice pe această linie, care să detalieze întregul proces desfășurat, de la căutarea și recuperarea rămășițelor persoanelor decedate, până la înmormântarea de urgență pe câmpul de luptă sau returnarea acestora rudelor apropiate.

Legislația națională face referiri foarte sumare la aceste servicii, în momentul actual, la nivelul Armatei României nefiind elaborate instrucțiuni specifice, care să detalieze acest proces complex de gestionare a personalului decedat pe timpul desfășurării acțiunilor militare.

Mai mult, deși serviciile funerare intră în responsabilitatea națională, la nivelul armatei noastre nu există personal sau structuri specializate în astfel de servicii. De aceea sunt de părere că se impune adoptarea unor măsuri imediate pe această linie, în vederea reglementării cu o mai mare claritate a serviciilor funerare.

Având în vedere experiența dobândită de militarii armatei noastre, în misiunile executate în comun cu alte armate ale statelor membre ale NATO, consider că un punct de plecare și o posibilă soluție la îndemână pentru rezolvarea acestei probleme este studierea, înțelegerea, adaptarea la cerințele armatei noastre și, ulterior, adoptarea unui model viabil, folosit de unul sau de mai multe state membre ale NATO, pentru organizarea și asigurarea serviciilor funerare.

Concluzii

Parte integrantă a planului de operații, sprijinul logistic al forțelor participante la operații este

fundamental pentru asigurarea succesului misiunii. Realizarea sprijinului logistic și a serviciilor de campanie necesare militarilor solicită o atenție sporită, în condițiile schimbătoare ale câmpului de luptă.

Ca urmare a acestei dinamici permanente, sistemul prin care se asigură serviciile de campanie trebuie să fie flexibil și în măsură să sprijine deciziile comandanților forței.

De asemenea, este necesar ca asigurarea serviciilor de campanie să fie rezultatul unui proces cu caracter anticipativ, rezolvarea oportună a sarcinilor logistice fiind una dintre misiunile de bază ale structurilor logistice.

NOTE:

1 [Academia Română], Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a revăzută și adăugită)*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2009, <https://dexonline.ro/definitie/a%20organiza>

2 *** L-2, *Manualul conducerii sprijinului logistic în operații întrunite*, București, 2008, p. 24.

3 Mihai Adrian Zisu, *Serviciile de campanie în operațiile de stabilitate și sprijin*, teză de doctorat, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, Fondul de carte al Bibliotecii Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2012, p. 195.

4 *** *Regulamentul logisticii operațiilor întrunite*, București, 2008, p. 3.

5 *** AJP-4 (A), *Aliat Joint Logistic Doctrine (NATO Standard), Original*, NATO Standardization Office, 2003, pp. 1-7.

6 Gheorghe Minculete, *Abordări moderne ale sprijinului logistic*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2015, pp. 199-202.

7 Benone Andronic, Bixi-Pompiliu Mocanu, *Sprijinul logistic al acțiunilor militare ale unei brigăzi mecanizate*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2008, p. 217.

8 *** FT/G-5/3, *Manualul pentru luptă al grupelor de geniu cu sarcini în sprijinul menținerii capacității operaționale*, Râmnicu-Vâlcea, 2007, p. 22.

9 *** FT/G – 7.4, *Manualul instrucției genistului – militarul din subunitățile tehnice de geniu*, Râmnicu-Vâlcea, 2008, p. 26.

10 *** FT/G-5/3, *Manualul pentru luptă al grupelor de geniu cu sarcini în sprijinul menținerii capacității operaționale*, Râmnicu-Vâlcea, 2007, p. 23.

11 *** FT/G – 7.4, *Manualul instrucției genistului – militarul din subunitățile tehnice de geniu*, Râmnicu-Vâlcea, 2008, p. 52.

12 *** *Regulamentul logisticii operațiilor întrunite*, București, 2008, p. 20.

13 *Ibidem*, p. 26.

14 *** FT/L – 1, *Manualul Sprijinului logistic al Forțelor Terestre în operații conduse de NATO*, Ediția a II-a, București, 2012, p. 83.

15 Gheorghe Minculete, Benone Andronic (coordonatori și colectiv), *Sprijinul logistic al operației ofensive a brigăzii mecanizate*, Curs, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010, p. 161.

BIBLIOGRAFIE

*** AJP-4 (A), *Aliat Joint Logistic Doctrine (NATO Standard), Original*, NATO Standardization Office, 2003.

*** L-2, *Manualul conducerii sprijinului logistic în operații întrunite*, București, 2008.

*** *Regulamentul logisticii operațiilor întrunite*, București, 2008.

*** FT/G – 7.4, *Manualul instrucției genistului – militarul din subunitățile tehnice de geniu*, Râmnicu-Vâlcea, 2008.

*** FT/L – 1, *Manualul Sprijinului logistic al Forțelor Terestre în operații conduse de NATO*, Ediția a II-a, București, 2012.

*** FT/G-5/3, *Manualul pentru luptă al grupelor de geniu cu sarcini în sprijinul menținerii capacității operaționale*, Râmnicu-Vâlcea, 2007.

Andronic Benone, Mocanu Bixi-Pompiliu, *Sprijinul logistic al acțiunilor militare ale unei brigăzi mecanizate*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2008.

Minculete Gheorghe, Andronic Benone (coordonatori și colectiv), *Sprijinul logistic al operației ofensive a brigăzii mecanizate*, Curs, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010.

Minculete Gheorghe, *Abordări moderne ale sprijinului logistic*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2015.

Zisu Mihai Adrian, *Serviciile de campanie în operațiile de stabilitate și sprijin*, teză de doctorat, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, Fondul de carte al Bibliotecii Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2012.